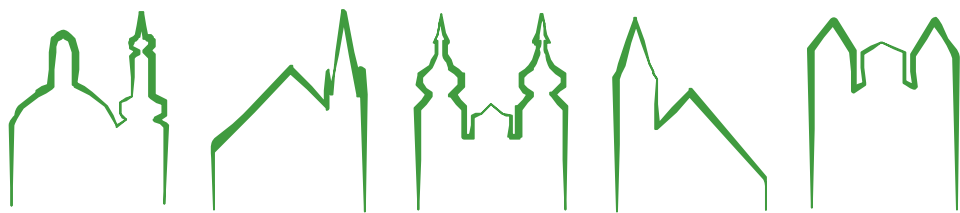

Život farností Znojma

prosinec 2017 10

Ročník XXVII | Cena 7 Kč

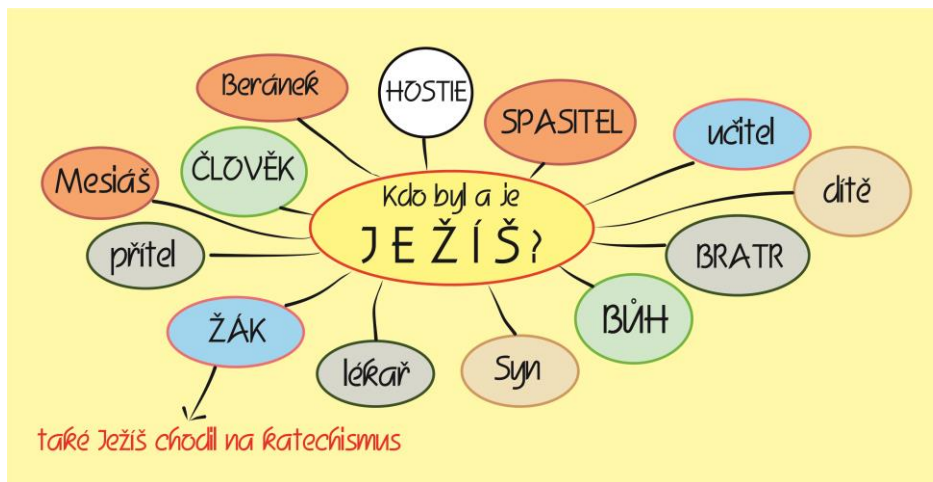
Výuka náboženství v našich farnostech

V listopadovém čísle jsme otevřeli velké téma, kterým je výuka náboženství. Je to problematika, která se dotýká téměř každého z nás. Ať už jako rodičů či prarodičů, aktivních účastníků hodin náboženství či absolventů. Možná právě proto námět na toto téma vyšel z řad našich farníků, za což jsme velmi rádi.

O aktuálnosti a významu pojetí výuky náboženství svědčí i to, že se této problematice věnovali naši biskupové na svém plenárním zasedání v Praze koncem října letošního roku. Kardinál Dominik Duka OP dokonce označil rozvoj výuky náboženství a katecheze za prioritní úkol české církve do budoucna. Biskupové jednali mimo jiné o podobnostech a odlišnostech výuky náboženství ve školách a katecheze na farách a dali najevo, že vnímají potřebnost kvalitnější odborné přípravy kněží, katechetů a učitelů náboženství. Všechny těchto námětů se v našich člancích nějakým způsobem dotýkáme a snažíme se podnítit otevřenou diskusi o tom, co dobrého se v oblasti výuky náboženství děje a co by bylo ještě možné vylepšit. Věříme, že Vaše názory a podněty k tomu přispějí.

Uchopit tuto problematiku nebylo nijak jednoduché. Nakonec jsme se rozhodli pro trojí pohled na výuku náboženství: pohled vyučujících (viz minulé číslo), pohled rodičů a pohled dětí, které se výuky aktivně účastní či jsou čerstvými absolventy. Oslovili jsme široké spektrum respondentů - z farnosti v Louce, od sv. Mikuláše, od sv. Kříže a z farnosti v Příměticích. Celkem jsme dostali odpovědi od 15 rodičů a 12 mladých křesťanů. Nejzajímavější odpovědi na otázky, které jsme jim položili, najdete uvnitř tohoto čísla.

Směsice názorů byla opravdu pestrá, tak jako je pestrá celá církev. Většina odpovědí vyznívá kladně, rodiče si jsou vědomi důležitosti výuky náboženství, ale rozcházejí se v tom, jakým způsobem výuku pojmout. Většina se shodla v tom, že není třeba především v nižších ročnících vyučovat složité otázky katechismu, ale spíše na základě příběhů z Bible pomoci při vytváření žebříčku hodnot. Někte-

I při výuce náboženství je možné používat aktivizační metody | ilustrační obrázek

ré rodiče trápilo, že výuka pro jejich děti byla natolik složitá a abstraktní, že děti nedokáže zaujmout.

V odpovědích zaznívají i pochvaly na adresu vyučujících. Často se objevuje zmínka, že výuka by měla být pro děti zábavná a měla by být brána s určitým nadhledem. To zřejmě pramení z toho, že v době, kdy se ve škole i v zájmových kroužcích na děti valí mnoho učení a povinností, je dobré nevytvářet v hodinách náboženství další stres. V naprosté většině odpovědí dominuje názor, že náboženství je o vytváření společenství, o pocitu sounáležitosti a o uvědomění si pocitu, že mladý křesťan, ač se mu to někdy může např. ve škole zdát, není osamoceným jedincem.

Mladí křesťané si chválí, že jim výuka poskytla dobrý základ pro upevnování víry a pro další rozvíjení křesťanských myšlenek. Mnozí jsou rádi, že se mohou setkávat se stejně starými věřícími vrstevníky, protože se většinu času pohybují v prostředí, kde jsou převážně nevěřící lidé. Jednoznačný úspěch slaví výuka formou hry, pomocí obrázků a různých kvízů. Respondenti ale také vyjádřili názor, že dnešní generace by uvítala otevřenější formu výuky. Zajímavým podnětem, který se objevil i u rodičů, je touha dozvědět se něco víc ze života jiných církví a celkově se víc otevřít světu. V odpovědích je patrná obava z toho, že křesťané žijí jen ve své bublině a na okolí působí jako kroužek podivínů.

Z odpovědí také nepřímo vyplývá, že bychom měli rozlišovat mezi výukou náboženství ve škole, která by měla být otevřená pro zájemce bez rozdílu vyznání a možná nahra-

zovala chybějící výuku etiky a mezi výukou náboženství na faře, která už může být specificky zaměřena (např. příprava na první svaté přijímání apod.). Je samozřejmě otázkou, zda by o něco takového byl mezi rodiči i žáky opravdu zájem, ale rozhodně to stojí minimálně za zamyšlení.

Cílem celého našeho minivýzkumu nebylo vyřešit dané otázky, ale vyvolat diskusi a poskytnout zpětnou vazbu vyučujícím. Zatímco dříve bývala výuka náboženství běžnou součástí základního vzdělání, dnes se dostává více na okraj. Jak vyplynulo z odpovědí v minulém čísle, pro vyučující náboženství je stále obtížnější děti zaujmout. Proto vám všem, kněžím, sestřičkám i katechetkám, patří velký dík za to, že jste toto nelehké břemeno vzali na svá bedra. Pro vaši práci vám může být povzbuzením, že jsme se téměř nesetkali s negativním hodnocením, naopak, rodiče i děti oceňují vaši práci, hodiny náboženství mají rádi a rádi na ně vzpomínají.

Velmi děkujeme také všem rodičům i těm, kteří mají výuku náboženství čerstvě v krvi. Téměř všichni, které jsme oslovili, s námi velmi ochotně spolupracovali a přinesli cenné podněty jak pro vyučující, tak pro samotnou výuku.

Snad tedy i náměty, nápady a připomínky, které vzešly z řad farníků, přispějí k tomu, aby se děti ve společenství ať už na faře či ve škole cítily dobře, aby se výuka náboženství i nadále zlepšovala a aby poskytla dobrý základ pro spokojený, plnohodnotný a naplněný život.

Petra Bláhová a Věra Kosková

Z OBSAHU:

Rozhovor s R. D. Pavlem Lazárkem	4
130 let od zprovoznění městského hřbitova	6

333 slov

otce Jaroslava Kárníka
z Dyjákoviček

Církevní rok má dvě významná období – vánoční a velikonoční. V měsíci prosinci máme první významné období vánoční. Tajemství vtělení a zrození Boha je ústředním poselstvím vánočního období. Je připravováno adventem. Advent vzpomíná dvojího příchodu Pána, příchodu Ježíše Krista mezi lidi a příchodu na konci času. Jsou to čtyři neděle, ale není to jen čas kající, je to stejně období radostného očekávání. Jestliže o nedělích této doby nezaznívá Gloria, není to z toho důvodu jako v postě, ale spíše proto, aby andělský hymnus zazněl o noci narození jako něco nového.

Od první neděle adventní do 16. prosince obracíme pozornost k druhému Ježíšovu příchodu. Od 17. do 24. prosince nás adventní liturgie připravuje více k oslavě narození Ježíš Krista. Toto období nám dává velké bohatství myšlenek. Vyberme si jen jednu myšlenku a u té se na chvíli zastavme: touhu po Kristu, jak se projevovala u vyvoleného národa a jak má pokračovat v duši každého křesťana. Touha po Mesiáši nikdy nevyprchala z duše Izraely. Byla mu útěchou a posilou v těžkých chvílích a těch nebylo málo v dějinách vyvoleného národa. Jen ona přemohla všechny svody mnohobohství. Nebylo lehké pro Izraely zachovat věrnost jedinému Bohu, když ze všech stran byli obklopeni modlářstvím. Izrael toužící po Mesiáši je nám vzorem touhy po Kristu. Ježíš Kristus přišel, když se naplnil čas, ale je třeba, aby přicházel znovu, a přijde jenom k tomu, kdo touží po jeho příchodu.

Touha je hlasem lásky. „Málo je těch, kdo umějí svítit svátky,“ stěžoval si už ve středověku sv. Tomáš Akvinský. Co by řekl dnes? Jen málo je těch, kdo se odváží sestoupit až na dno tajemství, kdo se radují nejdříve duchovně z duchovního obsahu těchto svátků. Vánoční svátky jsou oslavou zrození Božího Syna. Nemůžeme nemyslet při tomto časném zrození na věčné zrození a na nutnost jeho zrození ve své duši. Když se díváme do jesliček nebo máme rozzařený vánoční stromek, myslíme na toto trojí zrození Boha.

Výuka náboženství očima rodičů a mladých křesťanů

V minulém čísle jsme oslovili několik vyučujících, aby nám poskytl svůj pohled na současnou výuku náboženství. Dnes přinášíme další zajímavé podněty, tentokrát z řad rodičů a jejich dětí. Rodičům jsme položili 4 otázky a zde jsou ty nejzajímavější odpovědi.

1. Z jakého důvodu jste přihlásili své děti do náboženství a splnila výuka vaše očekávání? (Uveďte prosím vaše připomínky a podněty k výuce náboženství.)

P. C. Děti jsme přihlásili do náboženství, protože jsme křesťanská rodina a chceme je vést k životu ve víře. Zastáváme názor, že výuka náboženství by měla patřit k všeobecnému vzdělání. S výukou jsme byli spokojeni, děti byly většinou nadšené. Někdy jsme se zdokonalili i my sami.

A. L. Děti jsme přihlásili do náboženství proto, aby si lépe osvojily základy křesťanské víry a získávaly informace nejen z rodiny, ale i od kněží a katechetů. Zda výuka splnila mé očekávání – nemám přesnou představu, co má výuka splňovat, ale důvěřuji katechetům a kněžím, kteří děti učí, že se snaží dětem předávat znalosti svědomitě a poctivě, s pomocí Ducha Sv. Myslím si, že výuka náboženství všeobecně je důležitá a měla by být běžnou součástí výuky na školách, bez ohledu na vyznání a vztah k víře – každý člověk by měl mít přehled o tom, jaká jsou náboženství, v čem se liší nebo co mají společné, tyto informace děti většinou čerpají v rodině, ale ne vždy, a někdy mohou být tyto informace zkrácené, zaujaté nebo zcela chybí.

J. K. Výuka náboženství byla v našich zemích před příchodem totalitních režimů, tedy před rokem 1938, běžnou součástí vzdělávání každého mladého jedince. Naši synové jsou pokřtěni, chodíme spolu pravidelně na nedělní a jiné sváteční bohoslužby, výuka náboženství jim logicky doplní a více osvětlí smysl celé víry.

H. M. Chtěla jsem, aby mí synové získali základní náboženské znalosti, ale hlavně aby zažili společenství stejně starých věřících dětí. Katechetky vedly hodiny náboženství velmi obětavě a s velkým nasazením. Trochu mi vadí, že jednotlivé ročníky na sebe prakticky ne navazují.

V. O. Aby více poznali vrstevníky, kteří chodí rovněž do kostela. Ve škole totiž nemají žádného věřícího spolužáka, ani nemají příliš věřících kamarádů z nejbližšího okruhu přibuzných.

2. Pro jaký okruh dětí by mělo být náboženství určené?

P. C. Do náboženství by měly chodit všechny děti. Když to vezmeme podle věku, tak na základní škole by výuka měla být určitě. Líbilo by se nám, kdyby výuka náboženství fungovala i na středních školách.

A. L. Otevřené pro všechny - přestože je u nás náboženství římskokatolické, myslím, že by nemělo být vyhrazeno pouze dětem, které jsou v této víře vychovávány a vedeny. I nevěřící by výuku náboženství měli mít možnost vnímat alespoň jako zdroj informací o tom, co to náboženství je a co pro ostatní znamená víra. Může to být příležitost k novým poznatkům a rozhovorům o víře z několika pohledů – mladší děti často řeší, proč někdo chodí do kostela a někdo ne, a málokdy je příležitost pro věřící i nevěřící děti, aby se o tom společně bavily a zároveň jim to v klidu někdo dospělý vysvětlil. Pro starší děti může být náboženství prostorem pro prohloubení znalostí o náboženství a o vlastní víře, ale zároveň i prostorem pro diskusi o různých sociálních, etických a mezináboženských problémech, aby si dokázaly ujasnit své postoje např. v některých životních situacích – všeobecně na základní škole myslím chybí prostor pro výuku, kde by se dětem více zdůrazňovala např. důležitost lidské důstojnosti, jak se správně zachovat v různých životních situacích, co dělat, když je někdo obětí kyberšikany atd. Jsou různé přednášky, ale děti přitom nemají prostor vyjádřit své názory a zkušenosti, i v rodinách zažívají různé situace, ale často se o tom s nimi nikdo nebaví a děti to vnímají jako něco, o čem se nemluví a nechápou to, případně se cítí nepochopeni.

J. K. Dříve byla výuka náboženství v našich zemích mainstreamová záležitost. Škoda, že dnes již není. Myslím, že pokud již nemáme sílu obnovit náboženství jako povinný předmět, měly by se náboženské reálie více promítnout do osnov příbuzných předmětů – dějepisu a základů společenských věd. Naše kultura si naštěstí stále uchovává hodně křesťanských symbolů – nehmotných (tradice, svátky) a hmotných (kostely, drobné církevní památky jako sochy či boží muka). Bylo by dobré, kdyby každý člověk se základním nebo aspoň středoškolským vzděláním věděl, o čem evropské křesťanství bylo a stále je.

3. Preferujete výuku na faře nebo ve škole a proč?

A. L. Myslím, že škola je „neutrální“ prostor, více přístupný i pro děti, které např. nechodí do kostela, takže lepší příležitostí pro nesmělé děti a jednodušší pro rodiče, kteří nemají starost, jak dítě na faru dopravit (u mladších dětí), pro nás je to momentálně také praktičtější. Na druhou stranu fara a kaple děti láká svým příjemnějším prostředím, mají možnost se zúčastnit mše svaté, která je po náboženství, tím se utváří lepší společenství dětí a mladých.

J. B. Výuka by měla probíhat ve škole. Den a čas by měl být znám dlouho dopředu, aby si děti nenaplánovaly tou dobou jiný kroužek. Pro rodiče je jednodušší vyzvedávání, když je to v rámci školy.

J. K. Obojí má své výhody. Ve škole je to asi přirozenější, protože si dítě zapamatuje, že náboženství patří k našemu životu stejně jako čeština, psaní či matematika.

E. K. Preferuji výuku na faře. Podle mě tam vzniká malé společenství dětí, které se potkávají i v kostele. Navíc získávají osobní vztah k místu, kam si mohou v pozdějším věku chodit pro radu, požehnání, odpuštění. Mohou se podívat, že kněz je taky jen člověk a že to není pán, který bydlí v kostele. Moc nás mrzí, že výuka náboženství je ve Znojmě v pátek v 15:30 hod - není reálná šance, jak tam syna dostat, když jsme oba do 15:30 v práci. Radši bychom chodili na náboženství někam, kam chodí i děti, které známe z dětských mší od sv. Kříže.

V. O. Obojí má své výhody - na faře se poznají s mnoha dětmi, které znají „od vidění“ v kostele. Ve škole by proběhla výuka v rámci kroužků a nemusíme tedy s dětmi cestovat přes celé Znojmo. Připomínky k výuce: termín pátečního vyučování je pro děti i vyučující náročný, proto bychom velmi uvítali nepřetahování času pro výuku.

4. Co je podle vás pro dobrou výuku náboženství nejdůležitější?

J. B. Důležité je, aby to děti bavilo. Také si myslím, že je dobrá výuka s určitým nadhledem. Povídání i o jiných náboženstvích než jen římskokatolickém.

A. L. Velice důležité je to, aby katecheta/ katechetka děti dokázal zaujmout a vysvětlit jim probírané téma tak, aby je pochopily, přemýšlely o něm a dokázaly z něj čerpat (příklady ze života, příběhy). Je důležité, aby děti získaly základní znalosti o víře a náboženství, vnímaly ji jako součást svého života v rodině i farnosti, a aby se také naučily o víře mluvit a diskutovat s ostatními.

J. S. Kvalitní výuku vnímám jako dialog mezi vyučujícím a žákem. Ideálně by měl být vyučující dobrým pedagogem a, učil-li náboženství, tak i dobrým křesťanem. Žák by měl být zvědavý a otevřený myslí. Pokud jsou tyto ne zcela samozřejmé podmínky splněny, to ostatní už musí přijít samo.

H. M. Podle mého názoru společenství věřících. Děti by měly mít možnost takové společenství zažít.

K. K. Uvědomění si toho, že pro děti není vždy jednoduché stát si v kolektivu pevně za tím, že náboženství navštěvují, že jsou věřící. Protože, buďme k sobě upřímní, jsou ve škole v menšině. Někdy mi to přijde jako zázrak, že v době plné počítačů a tlaku z okolí jsou ochotni chodit s námi do kostela a věnovat více svůj čas. Nebát se přiznat k Bohu jako by pomalu bylo v jejich generaci hrdinským činem. Tedy prostě buďme vděční, že věří.

Absolventům či těm, kteří stále aktivně navštěvují hodiny náboženství, jsme položili dvě otázky.

1. Co ti dala výuka náboženství?

R. K. (8) Poučení o Pánu Bohu, o deseti přikázáních. O tom, jak se mám chovat v životě, abych byl užitečný, hodný a pomáhal druhým.

K. K. (16) Výuka mi dodala hluboké myšlenky. Mnohdy jsem přemýšlela, jak vše vlastně je a jak vše funguje. Dodala mi odvahu obhájit si svou víru, ale netvrdím, že je vždy lehké ustát řeči nevěřících rýpalů.

K. N. (17) Dala mi odpovědi na spoustu mých do té doby nezodpovězených otázek, které se týkaly Boha a náboženství jako takového. Dále jiný pohled na věc a lepší porozumění mnohým podobenstvím. Naučila mě mimo jiné modlitbám a jak promlouvat k Bohu. Také jsem díky ní pochopila, že na světě nejsou dvě skupiny lidí - dobří a špatní, ale že dobré a špatné vlastnosti má každý z nás a i ten největší hříšník má šanci na odpuštění.

T. N. (19) Na výuku náboženství mám moc hezké vzpomínky. Ráda jsem poslouchala pana kněze Angelika, když nám vyprávěl příběhy z Bible a připravoval nás tak k 1. svatému přijímání. Byla jsem ještě malá holčička, všechny ty příběhy pro mě byly neuvěřitelné a zároveň - v dětské hlavě, kde je možné vše - lehké představitelné. Myslím, že pan kněz Angelik velmi přispěl k vytvoření pevných základů toho, v co jsem uvěřila tenkrát, jako dítě, a v pozdějším věku, už jako starší, jsem se sama dobrovolně rozhodla následovat. Rozšířil mi pohled na svět, s láskou. A to mu nikdy nezapomenu.

A. N. (15) Na výuce náboženství se mi líbí hlavně to, že se setkávám s vrstevníky z farností Znojma, se kterými bych se jinak nepotkávala. Že o sobě víme a známe se. Většina z nás zná biblické příběhy z domu nebo ze čtení v kostele, v náboženství se učíme v Bibli i hledat, učíme se více z nauky církve, než co se člověk dozví doma. Asi nejvíc mě baví, když se učení zabalí do nějaké hry. To mají rády všechny děti bez ohledu na věk. Líbí se mi, když se dozvím něco nového o něčem, co znám odjakživa, nový pohled na známý příběh nebo zažité pravidlo. Myslím si, že právě tuhle možnost nám výuka náboženství dává. Změny se dějí každý rok, vždycky nás učí někdo jiný a každý má svůj přístup. Všichni, kněží, sestřičky nebo katecheti, tak nějak vědí, jakou formou udržet naši pozornost, a tak jsem vlastně vždycky spokojená.

2. Co se ti při výuce líbilo a co bys změnil/a?

J. (14) Nelíbilo se mi nic, jen to, jak jsme si na začátku hráli. Ale potom to začalo. Co bych změnil? Já bych to celé zrušil. Některé děti to prostě nezajímá a já nejsem výjimkou. A tak proto píšu, nechte ty děti si vybrat a nenuťte je, není to dobrá věc. Jen si je vyučujte doma, když tak chcete, aby to uměly. Neházejte věci na druhé lidi, prostě tu odpovědnost převeďte vy sami. A proto si myslím, že náboženství je k ničemu.

A. N. (16) Líbily se nám různé soutěže, za které jsme dostávali odměny jako sladkosti atd. Nejvíce se mi líbilo, když jsme na konci školního roku měli velký zmrzlinový pohár v restauraci U Karla a jízdu turistickým vláčkem.

K. N. (16) Líbilo se mi, jakým způsobem nám vše otec vysvětloval (pomocí obrázků apod.), nebyla jsem nikdy ve stresu a vždy jsem se těšila na další hodinu. Nebylo nás ve skupině hodně a to si myslím, že je také důležité. Kdybych mohla něco ve výuce změnit nebo upravit, přidala bych občasně prohlídky kostelů s ukázkou některých jejich částí.

A. N. (15) Když přemýšlím, jestli je něco, co bych se chtěla více dozvědět, byla by to asi řada otázek, se kterými se mladý křesťan setkává v běžném životě. V první řadě mám kamarádky a spolužačky z jiných křesťanských církví. Zajímá mě více, co nás spojuje, než rozděljuje a to stejně mě zajímá i při případném setkání s lidmi jiného vyznání.

Na závěr uvádíme ještě pohled rodiče stojícího vně křesťanské komunity.

V.K. Moje dítě se (ve 2. třídě ZŠ) do náboženství přihlásilo samo na základě náborového povídání ve třídě. (Já byla ráda, tatínek proti.) Není pokřtěné a nikdy nebylo na mši (ač do kostelů občas chodíme - posedět, pokoukat, udělat si křížek svčenou vodou...). O Bohu, Ježíši, nebi, andělich apod. si povídáme s tím, že víra v ně je věc osobní a člověk se pro ni může rozhodnout sám v jakémkoli věku. Jedinou modlitbou, kterou zná a kterou si od malinka každý večer říkáme, je Andělíčku, můj strážníčku. A tím pádem bylo ve skupině dětí přihlášených do náboženství takovou černou ovčí.

Od náboženství jsme čekali takovou náplň, kterou bych teď asi nazvala spíš křesťanskou výchovou. Příběhy ze Starého i Nového Zákona. Křesťanské tradice a svátky. Hravá povídací forma. Místo toho probírali vlastně katechismus. Pro moje dítě neuchopitelné (a vlastně i nepotřebné) informace. Záhy přišla nechuť k další docházce do hodin náboženství a já se tomu nemohla divit.

A tak si myslím, že náboženství by se mělo vyučovat na faře (jako příprava k 1. sv. přijímání), ale zároveň by školy měly nabízet křesťanskou výchovu pro všechny děti, nejen pro ty, které patří k nějaké farnosti, ale i pro děti z rodin, které neprožívají víru. Znalost Bible je podle mě důležitá pro všechny a patří k obecnému vzdělání. Znat křesťanské pozadí tradičních svátků taky. Navíc se to dá pojmout hravě a poutavě.

Někdy se člověk musí od země vzdálit

Na konci listopadu oslaví 40. narozeniny znojemský rodák otec Pavel Lazárek pocházející z farnosti sv. Kříže. Jako diecéšní kněz působí na jižní Moravě již dvanáct roků.

Bylo pro tebe kněžství jasnou volbou nebo jsi uvažoval i o jiném povolání?

Během dětství jsem vystrídal řadu vysněných klukovských povolání, mezi nimi figurovalo i kněžství, díky příkladu mnohých kněží mi bylo velmi blízké.

Vzpomínáš si na okamžik, kdy ses rozhodl stát knězem?

Okamžiků bylo více, ale spíše se jednalo o okamžiky vzdorování povolání, neboť jsem nevěděl, proč zrovna já. Končila základní škola a dávaly se přihlášky na střední, později na vysokou a já jsem byl přemožen povoláním, ač jsem se snažil vzdorovat, hledat jiné cesty a vysvětlovat Pánu Bohu, že se mnou žádné terno neudělá.

Kdo tě nejvíc na cestě ke kněžství ovlivnil?

Na cestě ke kněžství znamenala pro mě hodně rodina, prastrýc P. Josef Navrkal a spousta dalších světu skrytých nenápadných postav jako byla třeba moje kmotřenka Julie Zapletalová. To vše bylo devizou, kterou použil Bůh při mém povolání.

Teologii jsi studoval v Olomouci a v Římě. Mezi studiem v Česku a Itálii velký rozdíl?

Rozdíl byl jednak ve studiu a pak hlavně i v přístupu v seminární formaci. Zatímco v Olomouci bylo vše nalajnované a přesné, v Římě se více počítalo s odpovědným osobním přístupem. Také fakulta byla jiná: profesoři pocházeli z různých částí světa, spolužáci do Říma přišli studovat prakticky odevšad. Během studia bylo možné vnímat velký rozhled a zároveň pokoru profesorů, z mnohých vyzářovala žitá svatost. Moc rád na toto období vzpomínám.

Někdy se člověk musí povznést ...

V loňském roce jsi dokončil doktorandské studium ve slovenském Ružomberoku. Jaký obor jsi tam studoval a čemu ses věnoval ve svém výzkumu?

Studovat jsem vlastně musel. Ze zahraničí bohoslovcům u nás chybí povinné pedagogické minimum. Proto jsem se zapsal ke studiu v Ružomberoku (tehdy u nás návaznost na zahraniční studium teologie ještě nebyla) a postupně jsem se věnoval pedagogice a katechetice. Měl jsem štěstí na skvělého vedoucího práce doc. Aloise Kostelanského. Studium mě bavilo, a proto jsem se svolením našeho ordináře mohl pokračovat i v doktorandském studiu v zaměření na kritické myšlení a metody RWCT.

Katechetice se aktuálně věnujeme i na stránkách našeho zpravodaje. Daří se u nás ve výuce náboženství uplatňovat nové didaktické přístupy?

Současné příručky, které používáme pro výuku náboženství a pro katechezi, by potřebovaly v mnohém upravit. Nutné je podotknout, že závazné jsou cíle, výběr prostředků, jakými je cíle dosaženo, zaleží jen na učiteli. Během studií jsem se například věnoval aktivizačním metodám a jejich využití v katechezi. Dnes se u nás hodně rozvíjí program „Katecheze Dobrého pastýře“ inspirovaný montessoriovskou pedagogikou.

V loňském roce jsi byl po 9 letech převelen na nové působiště. Už sis na novém místě zvykl?

Jedna věc je se přestěhovat z místa A na místo B, to se mi podařilo vcelku rychle. Druhou věcí je adaptace na nové prostředí, to trvalo podstatně déle. Každopádně jsem pochopil, že na žádném místě nezůstanu věčně.

V čem jsou „tvé“ nové farnosti specifické?

Nyní mám ryze městské farnosti. Rozdíl bych charakterizoval následně: v Olešnici (město) jsem bydlel ve městě s mentalitou venkova. Nyní jsem v Břlovicích nad Svitavou (obec) s mentalitou města. Farnost má specifikum brněnského satelitu, kostel mám plný mladých rodin a dětí, důchodci jsou tu vzácností.

Na předchozím působišti na Vysočině jsi zanechal výraznou stopu, o čemž svědčí i udělení čestného občanství města Olešnice. Čím sis ho vysloužil?

V Olešnici jsem dokonale zapadl mezi místní, aniž bych pro to cokoliv výjimečného dělal. Podařilo se mi komunikovat stejně dobře s našimi věřícími, s evangelíky i s víru nepraktikujícími lidmi. Díky budovatelské činnosti vzniklo

Otec Pavel (vpravo) při žehnání korunky pro olešnickou P. Marii papežem Františkem ve Vatikánu

mnoho nových podnětů: KFC Rafael, Boží muka, Křížová cesta bolestí regionu. Mnohé jsme dělali brigádnicky a práce nás stmelila. S obcí jsme udržovali nadstandartní vztahy a to se promítlo i do stavby Božích muk na památku 10. výročí ničivé povodně. Evangelíky jsme zainteresovali do koncepce křížové cesty a mnoho dalšího. Byla to pěkná a požehnaná doba mého prvního samostatného kněžského působení.

Za tvého působení jste v Olešnici vybudovali velmi zajímavé farní centrum nazývané KFC Rafael. Co ten název vlastně znamená?

Ze starých chlívů začalo vznikat Komunitní farní centrum Rafael. Rafael je archanděl, který doprovázel Tobíáše na jeho životní cestě. Stejně tak i toto centrum má doprovázet lidi během jejich cesty zráním k lidství a prohlubovat jejich zbožnost. Mám radost, když od svého nástupce slyším, že každý víkend se v KFC Rafael (100 m²) pořádají různé akce, že stále žije.

Byl jsi také iniciátorem výstavby netradiční křížové cesty, která zobrazuje bolestné události olešnického regionu. Jak vznikl nápad na její realizaci?

Křížovou cestu chápu nejen jako vyjádření bolesti a ran Kristových, ale také jako přiblížení skutečnosti, že jeho rány jsou i naše rány, které v dějinách potkávaly a potkávají zdejší lidi i kraj. Proto se zrodila myšlenka křížové cesty jako „výrazu tváře našich místních dějin“. Cesta začíná u hřbitovního kostela v Olešnici a postupně stoupá malebnou krajinou. Samotná cesta, podél které jsou zastavení rozmístěna, se zatáčí a klikatí a vyjadřuje tak podobnost se životem, který bývá skrze bolesti často složitý. Jednotlivá zastavení jsou věnována konkrétním bolestem regionu, na každém zastavení je vyobrazena jedna z nich (požáry, války, bída, nemoci, náboženská nesnášenlivost, závist, povodně, nesvoboda, ničící životního prostředí ad.).

Křížová cesta končí u rozhledny, aby bylo patrné, že překonané a odpuštěné „bolesti“ nám dávají možnost podívat se v životě dál a zároveň nám umožňují vidět utrpení z nadhledu a objevit jeho smysl v životě.

V Olešnici jsi mimo jiné proslul jako ten, co stále něco buduje. Připravuješ nějaký nový projekt i v Bílovicích?

Plánu se již zrodilo několik. Plánujeme stavbu komunitního centra, byla vypracována studie, chystá se projekt k dotačnímu titulu. V kostele sv. Cyrila a Metoděje měníme postupně vstupní dveře (máme jich pět), budou na nich nejstarší dochované nápisy v hlaholici – prvním slovanském písmu, které vytvořil sv. Cyril. Plánujeme také pořízení vitráží se znázorněním sv. Sedmipočetničků – žáků sv. Cyrila a Metoděje.

Patříš do skupiny „létajících“ farářů. Co ti létání na motorovém padáku přináší?

K létání jsem se dostal oklikou. Když jsem se vrátil ze studií v Římě, koupil jsem si lyžařskou výbavu a s přáteli a rodinou jsem jel lyžovat do Alp. Poprvé jsem tam viděl někoho létat na padáku. Zjistil jsem, že lyže pro mě nebudou to pravé a vyměnil jsem je za paragliding. Při létání vyhledávám nejraději kouzlo ranních mlhovin, kdy z údolí zaplněného mlhou vyčnívá pouze sluncem ozářená část krajiny nebo třeba věž kostela. Občas se lidé ptají, zda se cítím ve vzduchu blíž Bohu, zda mám větší nadhled? Nadhled by byl i z kazatelny kostela. Ale ve vzduchu je to přece jen jiné. Někdy se člověk musí od země vzdálit,

aby uviděl její krásu. Musí trochu poodstoupit, aby uviděl cestu z problému. Musí se povznést, aby znovu spatřil své místo. Snad proto létám, abych po každém dosednutí znovu objevil, co dole bylo očím skryto.

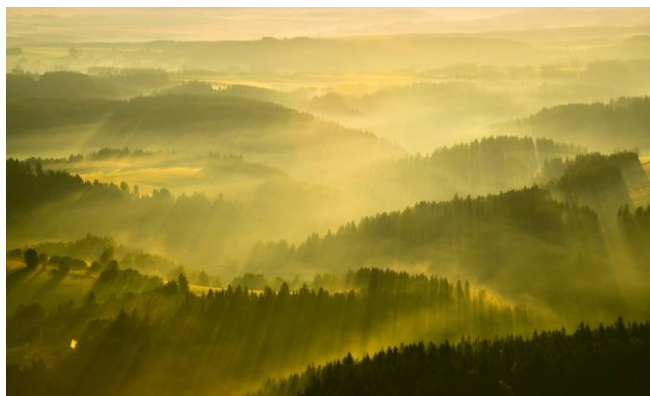
Máš čas se věnovat ještě dalším koníčkům?

Koníčkům se věnuji, abych se nezbláznil:-). Proto rád jezdím na kole, občas na motorce, moc rád létám a poznávám nová místa.

Zakrátko začíná advent, tedy doba očekávání. Co očekáváš ty?

Advent mám moc rád pro ranní roráty. V naší farnosti po nich následuje snídaně s dětmi před jejich odchodem do školy. O sobotách děláme adventní dílničky s dětmi a mládeží. Letošní advent je krátký, neboť Štědrý den připadá na čtvrtou neděli adventní – bude to tedy šrumeček i radost zároveň. Mám takový vánoční recept i očekávání. Náměstí, ulice, domy i mnohé zahrady se rozzáří v záplavě vánočních světel. Co kdybychom nechali Vánoce prozářit i naše srdce? Láskou ke každému životu. A až budeme na tuhle vánoční dobrotu zadělávat, nezapomeňme na sousedy!

*ptal se Ondřej Lazárek
(fotografie archiv Pavla Lazárka)*

Ráno na Vysočině při pohledu z paraglidu

R.D. Pavel Lazárek se narodil 28.11.1977 jako nejstarší ze čtyř sourozenců. Po studiu gymnázia v Dačicích zahájil přípravu na kněžství v konviktu v Litoměřicích. Teologii studoval na Palackého univerzitě v Olomouci a na Lateránské univerzitě v Římě. V roce 2003 se stal jáhnem a jáhenskou praxi absolvoval při brněnské katedrále a ve farnosti Žďár n. Sázavou - klášter. Kněžské svěcení přijal v roce 2005 v Brně a jako kaplan pak působil v Blansku. Od roku 2007 spravoval farnosti Olešnici na Moravě a Rovečné, později také farnost Černovice. 2016 byl ustanoven farářem v Bílovicích nad Svitavou a excurendo v Adamově. Téhož roku získal na univerzitě v Ružomberoku doktorát (PhD.) z katechetiky, kterou od roku 2017 přednáší na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

FA^{rní}ŘIŠTĚ

Milí farníci, farnice a fařištata!

Jak jistě víte, na sčítání lidu do Betléma muselo vyrazit mnoho lidí včetně Josefa a Marie očekávající narození malého Ježíška.

Dokážete spočítat, kolik tímto úsekem prošlo lidí, kteří zde zanechali své stopy?

Vaši PaKLíci

130 let od zřízení nového městského hřbitova

Začátek měsíce listopadu patřil tradičně vzpomínce na zemřelé. Většina obyvatel našeho města se vydala na znojemské hřbitovy, z nichž nejnavštěvovanější je městský (centrální) hřbitov, který byl uveden do provozu právě před 130 roky.

Před reformami císaře Josefa II. byli zemřelí křesťané pochováni nejčastěji na pohřebišti u farního kostela, ke kterému příslušeli. Úlohu farních kostelů ve Znojmě plnily v minulosti dva chrámy – kostel sv. Mikuláše a kostel sv. Michala. Oba se od ostatních znojemských kostelů odlišují tím, že se kolem nich nachází volné prostranství, které v minulosti sloužilo jako hřbitov. U Sv. Michala se pohřbívalo do doby, než byl kostel předán do správy jezuitům (1624) a stal se kostelem řádovým. Od nejstarších dob se ve Znojmě pohřbívalo u kostela sv. Mikuláše. Původní hřbitov dodnes připomíná hřbitovní kaple zvaná Svatováclavská, dnes již prázdná kostnice před touto kaplí, která bývala součástí románského karneru, kaplička se sochou Vzkříšeného Krista naproti západnímu vstupu do kostela nebo také socha Piety před restaurací Havelka.

Zemřelí byli dříve pohřbíváni také v kostelních kryptách a hrobkách, jak připomíná řada náhrobních kamenů v našich kostelích. Na toto privilegium měli nárok řeholníci u řádových kostelů a také dobrodinci kostela z řad šlechticů a měšťanů. Ve Znojmě máme dochovány krypty pod kostely sv. Mikuláše, sv. Kříže a sv. Jana Křtitele a každá z nich stále uchovává ostatky zemřelých. Krypta se nacházela také u zrušeného františkánského (kdysi minoritského) kostela; ostatky z ní byly přeneseny do krypty u Sv. Mikuláše.

Snad hygienickými hledisky bylo ovlivněno nařízení císaře Josefa II. zakazující pohřbívání zemřelých uvnitř obcí a měst. Byl tak odstartován proces vytěšňování jediné lidské jistoty a všeho, co s ní souvisí. Zemřelí, kterým dříve patřilo místo ve středu obce kolem nejposvátnější stavby, byli nyní vykážani za její hranice. Přesun hřbitovů patří mezi řadu reform zaváděných „osvíceným“ císařem (vydal kolem 6000 nařízení), z nichž se mnohá setkala s nesouhlasem. K nim patřila např. i povinnost pohřbívání zemřelých v pytlích namísto rakví. Toto „ekologické“ opatření, mířící k šetření dřeva, vyvolalo mezi poddanými takový odpor, že byl císař nucen jej zmírnit a pohřbívání v rakvích opět umožnil.

Po zákazu pohřbívání uvnitř obcí byl nový znojemský hřbitov zřízen na území staré zahrady za městskou nemocnicí a měšťanským špitálem u kostela sv. Alžběty na Dolním předměstí. Stalo se tak v roce 1786. Tento hřbitov sloužil svému účelu 101 let, než bylo představiteli města rozhodnuto o vybudování současného městského hřbitova za železniční tratí. Jeho uvedení do provozu popisuje Znamer Wochenblatt následovně:

Doprovázeno krásným počasím konalo se v neděli 27. listopadu [1887] svěcení nového komunálního hřbitova důstojným panem děkanem a městským farářem P. J. Černým. V 11 hodin dopoledne se dal do pohybu slavnostní průvod z města až na nový hřbitov za vyzvánění zvonů dominikánského kostela; děkana doprovázelo kromě obou pánů asistentů, důstojné duchovenstvo ctihodného dominikánského konventu s převorem a farářem P. Konstantinem Procházkou, dále důstojný kvardián kapucínského kláštera P. Krichenbauer s jedním řádovým bratrem; početné množství lidí následovalo kněze, které na hřbitově, který byl zatím obsazen tisícíhlavým davem, přijal starosta města Znojma pan Johann Brantner a obecní páni radní. Důstojné duchovenstvo vstoupilo na místě doprostřed hřbitovního nádvoří, kde byl zřízen dřevěný kříž, před kterým pan děkan vykonal svěcení, po němž držel promluvu odpovídající významu svátku. Církevní obřad trval přibližně půl hodiny, po něm kněží hřbitov opustili. Publikum si mezitím prohlédlo prostor márnice, sekční místnosti; z pohřební síně jako takové byli všeobecně rozčarováni. Tato se v žádném případě neprezentuje důstojně a mohla by právě tak dobře sloužit zemědělským nebo komerčním účelům, tak málo připomíná své vážné určení.

Z nařízení městské rady bylo od 1. prosince 1887 zakázáno pohřbívání na starém hřbitově. Ten po dobu následujících 30 roků pustl a zarůstal plevelem, než směl být ze zákona použit jako stavební parcela pro tolik potřebné rozšíření městské nemocnice na Vídeňské třídě („stará nemocnice“). Katolické pohřby se měly nadále odehrávat v příslušném farním kostele, tedy u Sv. Mikuláše nebo u Sv. Kříže, v případě zemřelých z Dolního předměstí pak v kostele sv. Alžběty. V této době se ještě udržoval zvyk, že kněz vyzvedával nebožtíka v jeho domě, odkud se průvod pozůstalých odebral k příslušnému kostelu. Jen zemřelí z Dyjské Vsi byli podle zaitěho obyčeje vyzvedáváni knězem až u Napadejelské brány, zemřelí z Horního předměstí a z Mansberku u Horní brány a zemřelí z údolí Lesky v Novosadech. Dnes obvyklý doprovod kněze na hřbitov až ke hrobu zemřelého nebyl běžnou součástí pohřbu a konal se jen výjimečně na základě zvláštní žádosti pozůstalých. Rozloučení s nebožtíky přeneseny před pohřbem do márnice na hřbitově se konalo za doprovodu kněze přímo na hřbitově. Těla nebožtíků zemřelých na nakažlivé nemoci nesměla být přenášena do kostela, ale musela být z nebožtíkova domu přepravena nejkratší cestou na hřbitov a zde ihned pohřbena.

Monumentální ocelový kříž ve středu městského hřbitova, který je každoročně v období dušiček zaplaven stovkami světylek,

Starý, josefínský znojemský hřbitov s kostelem sv. Alžběty na Dolním předměstí | foto ze Schramovy sbírky Moravské zemské knihovny v Brně

nechal v roce 1891 zřídit významný znojemský stavitel Josef Schweighofer a jeho choť. Druhý mohutný kovový kříž nacházející se v dolní části hřbitova sem byl přenesen ze zrušeného hřbitova u kostela sv. Alžběty, kde byl vztyčen jako připomínka 660 obětí epidemie cholery, která decimovala znojemské obyvatelstvo v roce 1832.

V době otevření nového městského hřbitova fungovaly pro Znojmo ještě další tři hřbitovy, a sice vojenský hřbitov zřízený v roce 1831 (dnes parčík při ulici Boženy Němcové), protestantský hřbitov zřízený v roce 1860 v sousedství katolického hřbitova (dnes na jeho místě stojí Ecolab na Dyjské ulici) a židovský hřbitov zřízený v roce 1868 na Únanovské ulici.

Současný loucký (starošaldorfský) hřbitov na Brněnské ulici byl vybudován roku 1833 a sloužil pro zemřelé z obcí spadajících pod louckou farnost. Během 1. světové války na něm bylo pohřbeno 323 vojáků, kteří zemřeli ve vojenském lazaretu v Louce. Na tento hřbitov byly přeneseny i ostatky vojáků z vojenského hřbitova, zrušeného po druhé světové válce. Připomíná je 180 křížů, které by mělo Město Znojmo v blízké době u příležitosti 100. výročí od konce války nechat restaurovat.

Původní loucký hřbitov se ale rozkládal na jiném místě. Ležel východně od louckého kláštera při dnešní ulici Klášterní a od roku 1710 u něj stával i kostel zasvěcený sv. Barboře, která je pokládána za patronku nejen horníků, ale i dobré smrti. Po zrušení louckého opatství se stal kostel nadbytečným a v polovině 19. st. byl zbořen.

Současný hřbitov na Hradišti byl zřízen v roce 1788 a nahradil původní hřbitov u kostela sv. Hippolyta.

Nápis na náhrobním kamenu krypty u kostela sv. Mikuláše hlásá: „Na tomto místě uložili představitelé a lid znojemský své zesulé. Pomáhejme jim svými přímluvami, aby se připojili ke svatým obyvatelům nebeského města.“ Tuto prosbu můžeme jistě vztáhnout i na zemřelé odpočívající na ostatních pohřebišťích našeho města. Ať odpočívají v pokoji!

Druhý Misijní jarmark

Zdravím Vás a ráda bych Vás všechny opět pozvala k spoluvyvoření akce jménem Misijní jarmark. V rámci farního dne v červnu se díky všem, kteří věnovali svoje výrobky do dobročinného prodeje a těm, kteří si výrobky následně zakoupili, vybralo celkem 7000 Kč. V předvánoční době, kdy se nám v hlavě honí myšlenky na dárečky pro blízké, bychom rádi opět uspořádali tuto akci. Tím, že uděláme radost svým blízkým, zároveň uděláme radost někomu v nouzi. Vyrábět můžete přáníčka, ozdoby na stromček, dobroty, ušité, upečené či jinak vyrobené věci, rostlinky apod. Kdybyste se chtěli nějak zapojit, ať už výrobou předmětů, které by se daly prodat nebo po-

mocí při prodeji, budu moc ráda, když se mi ozvete. Nebo si tyto s láskou vyrobené poklady přijďte zakoupit. Jarmark se uskuteční **druhoh adventní neděli 10.12.2017 od 9.00 do 12.00 pod kůrem kostela sv. Kříže** a předměty pro prodej budu sbírat v pátek 8.12.2017 po večerní mši svatě ve zpovědní kapli u sv. Kříže. Kdo se tam nemůže dopravit, domluvíme se a předměty vyzvednu. Prosím, kdo jste se rozhodli se zapojit a něco vyrobíte, dejte mi vědět. Těším se opět na příjemnou akci, která doufám vynesou nějakou korunu těm, kteří to potřebují.

Gabriela Lazárková, tel.: 775 160 751

Stalo se a stane se – krátce

Potravinová sbírka

V sobotu 11. listopadu 2017 se uskutečnil ve dvou vybraných prodejnách potravin ve městě Znojme 5. ročník potravinové sbírky. Sběrka probíhala v obchodech KAUFAND (pouze ul. Dukelských Bojovníků) a PENNY (ul. Přímětická) od 08:00 do 20:00hod. V Kauflandu se vybralo 1899,5 kg potravin a v Penny 476,4 kg. Celkem tedy 2375,9 kg. Vybrané potraviny poputují do určených služeb Oblastní charity Znojmo a na základě sociálního šetření pak potřebným osobám na Znojmsku. Moc děkujeme, všem, kteří přispěli. (Charita Znojmo)

Politická vězni a mučedníci

V Louckém kostele proběhla od 17. – 24. 11. 2017 výstava o politických věznicích a mučednících. Před zahájením výstavy 17. 11. 2017

v 10 h byla v Louce sloužena mše svatá za politické vězně. K shlédnutí byly 3 výstavy:

1) P. Jan Bula - "Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo", 2) P. Václav Drbala - "Rodák, který měl být zapomenut", 3) Babice a také projekce "Dopisy z cely smrti". Celá výstava byla velmi zajímavá. (mo)

Pozvánka na výstavu

Ateliér Samuel a Dílna sv. Kláry ve spolupráci s Jihomoravským muzeem Znojmo srdečně zvou na společnou výstavu. Svými rukodělnými výrobky tvoří svět pestřejším, barevnějším a zajímavějším. Přijďte se inspirovat, potěšit, případně podpořit obě služby koupí dárečků. Výstavu můžete v mážhausu Domu umění na Masarykově nám. navštívit od 28. 11. 2017 do 7. 1. 2018.

VÝROČÍ

31. prosince uplyne 10 let od smrti P. Kryštofa Václava Nečase OP. Narodil se 3. prosince 1920 v Čebíně u Brna. Ve volbě povolání jej ovlivnil P. Odilo Pospíšil, který v roce 1931 konal v jeho rodné farnosti lidové misie. Václav Nečas nastoupil téhož roku na arcibiskupské gymnázium v Praze a bydlel v dominikánském juvenátu. Po maturitě v roce 1938 zahájil noviciát v Praze a 1. října 1940 složil sliby. Studoval na generálním studiu v Olomouci a 17. března 1945 přijal kněžské svěcení. Po lektorských zkouškách byl v září 1947 assignován do Znojma, kde působil jako kaplan a prefekt juvenátu (středoškolského chlapeckého internátu). V roce 1949 byl okresním soudem v Tišnově souzen za protikomunistické kázání. Začátkem roku 1950 jej sice Krajský soud v Brně amnestoval, ale zanedlouho, 14. dubna 1950, došlo k likvidaci znojmského kláštera. P. Kryštof byl odvezen do internačního kláštera v Králíkách a pak do kláštera v Želivě. Z internace se dostal až v září 1955. Až do roku 1967 pak pracoval v továrně, poté směl nastoupit jako kaplan do farnosti Třebíč. To už se blížilo pražské jaro a bratři se pokusili o obnovení znojmského kláštera. P. Kryštof sem 1. října 1968 nastoupil jako kaplan. V období začínající normalizace byl v únoru 1972 na nátlak státních orgánů biskupem přeřazen do farnosti Luleč u Vyškova. 1. srpna 1990 přichází do Znojma ke sv. Kříži již potřetí, tentokrát jako farář a převor obnoveného dominikánského kláštera, a aktivně se zapojuje do obnovy farního života. 1. ledna 1993 odešel ze zdravotních důvodů do důchodu a nadále ochotně vypomáhal v duchovní správě, samozřejmějstí byla jeho každodenní účast na večerní mši svatě. Tou jeho poslední byla děkonná bohoslužba 31. prosince 2007, kdy v kostele upadl, když nesl Svátost oltářní, a udeřil se do hlavy. Byl převezzen do nemocnice, kde krátce před půlnocí zemřel. Pohřben byl 10. ledna 2008 do dominikánských hrobky na znojmském hřbitově. Otec Kryštof prožil ve farnosti sv. Kříže téměř 24 let svého života. S vděčností na něj vzpomínali a vzpomínají chlapci ze znojmského juvenátu, mládež i další farníci. Requiescat in pace!

20. prosince oslaví 65. narozeniny R.D. Jaroslav Kárník z Dyjakoviček. Na kněze byl vysvěcen v roce 1979. Od roku 2004 spravuje farnosti Dyjakovičky, Chvalovice, Na-čeratice a Vrbovec.

Vánoční a novoroční bohoslužby

kostel	Štědrý večer (24.12.)	Boží hod (25.12.)	sv. Štěpán (26.12.)	Silvestr (Sv. Rodiny) (31.12.)	Matky Boží (1.1.)
Sv. Mikuláš	15 h 24 h	9 h	9 h	9 h	9 h
Sv. Kříž	16 h 22 h	8 h 10 h	8 h 10 h	8 h 10 h	8 h 10 h
Sv. Alžběta		11 h	11 h	11 h	11 h
Sv. Michal		18 h	18 h	18 h	18 h
Louka	21 h	8 h	8 h	8 h	8 h
Hradiště	22 h	10.30 h	10.30 h	10.30 h	10.30 h
Mašovice	16.30 h				
Popice	20 h				
Přímětice	22.30 h	9.30 h	9.30 h	9.30 h 23.30 h*	9.30 h
Kuchařovice	16 h	8 h	8 h	8 h 15.30 h*	8 h
Mramotice		11 h	11 h	11 h 16.30 h*	11 h
Havraníky	23 h	11.15 h	11.15 h	11.15 h	11.15 h
Hnanice	20 h	9.45 h	9.45 h	9.45 h	9.45 h
Konice	21.30 h	8 h	8 h	8 h	8 h
Šatov	24 h	9.45 h	9.45 h	9.45 h	9.45 h
* adorace					

Kalendář – prosinec 2017

1.12. Pá	první pátek – adorace a sv. zpověď u Sv. Kříže od 15 h, mše sv. v 17 h
2.12. So	měsíční pout v Hl. Mašůvkách v 17 h, autobus ze Znojma v 16 h, mši sv. bude mít P. Klíma
2.12. So	1. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Adventus Domini – Pěvecký sbor Santini z Telče
3.12. Ne	1. adventní neděle – při mších sv. svěcení adventních věnců zahájení Znojmského Adventu na náměstí v 16.30 h adventní koncert v kapli v Kuchařovicích v 17 h svatý Mikuláš navštíví ve 14 hod kostel v Příměticích a v 15.30 h kostel v Kuchařovicích
6.12. St	sv. Mikuláše – mše sv. v 8 a v 18 h u Sv. Mikuláše (u Sv. Jana Kř. a u Sv. Kříže mše sv. nebude) koncert Carmina Clara v 17 h u sv. Alžběty
7.12. Čt	setkání seniorů KLAS – v 9 h na faře u Sv. Kříže, téma: HISTORIE ZNOJMA VE FOTOGRAFII, animátor pan J. Vlasák.
8.12. Pá	slavnost NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ P. MARIE – mše sv. v 8 h u Sv. Jana Kř., v 17 h u Sv. Kříže, v 18h v Louce
9.12. So	2. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Varhanní koncert prof. Jana Hory
10.12. Ne	DRUHÝ MISIJNÍ JARMARK® Sháníte přáníčka, malé dárečky, vánoční výzdobu nebo nějakou dobrotu? Chcete udělat dobrý skutek a někomu pomoci? Přijďte na misijní jarmark! Čeká Vás spousta s láskou vyrobených věcí, jejichž koupí uděláte radost nejen sobě, ale i těm, kteří naši pomoc moc potřebují. Od 9 do 12 h v kostele sv. Kříže pod kůrem. Výtěžek bude zaslán na konto Papežských misijních děl. Adventní PROHLÍDKA BYVALÉHO PREMONSTRÁTSKÉHO KLÁŠTERA V LOUCE , sraz ve 14 h před kostelem sv. Václava (Loucká ulice). Provedou Vás kunsthistorik PhDr. Jan Kozdas a historik PhDr. Jiří Kacetl. Zve Nadace pro obnovu církevních památek děkanství znojmského adventní koncert v kapli v Kuchařovicích v 17 h
13.12.	adventní koncert Gymnázia v 17 h u Sv. Alžběty
15.12. Pá	mše sv. pro děti v 17 h u Sv. Kříže
16.12. So	3. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – rodinné folkové TRIOMARIÁN a úlety
17.12.	adventní koncert v kapli v Kuchařovicích v 17 h
21.12. Čt	setkání seniorů KLAS – v 9 h na faře u Sv. Kříže, téma: VÁNOCE – ZVYKY A VZPOMÍNKY zúčastněných při společném posezení
22.12. Pá	ŽIVÝ BETLÉM v Kuchařovicích na návsi u kulturního domu (hodina bude upřesněna v ohláškách) adventní koncert Květinka v 19 h u Sv. Mikuláše
23.12. So	PŘIVÍTÁNÍ BETLÉMSKÉHO SVĚTLA v 18 h u kostela sv. Kříže, pak průvod na náměstí TGM a malý živý Betlém u kostela sv. Jana Kř. Vzít s sebou lampičky a zvonky
24.12.	4. ADVENTNÍ KONCERT V LOUCE v 17 h – Znojmské žestě a hosté
24.12. Ne	Štědrý den – rozpis bohoslužeb uvnitř zpravodaje (dopoledne adventní mše sv. jako v neděli)
25.12. Po	BOŽÍ HOD VÁNOČNÍ – rozpis mši sv. uvnitř zpravodaje
26.12. Út	VÁNOČNÍ KONCERT – Komorní orchestr, sólisté a chrámový sbor od sv. Kříže v 15.30 h v kostele Sv. Kříže cimbálové koledy v 18 h u Sv. Mikuláše

Svátek sv. Štěpána – v Hl. Mašůvkách v 9.30 h mše sv. a ve 14 h KOLEDOVÁNÍ U BETLÉMA, zveme koledníky mladé i dospělé. Začneme před kostelem a potom se půjdeme poklonit Jezulátku v Lurdské jeskyni – všichni jsou pozváni k občerstvení a zahřátí k pastýřskému ohni.

27.12.
St **Žehnání vína** v Kuchařovicích (čas bude upřesněn v ohláškách)
vánoční koncert L. Minka v 19 h u Sv. Mikuláše

31.12.
Ne **svátek sv. Rodiny a Silvestr**: mše sv. jako v neděli s obnovou manželských slibů; rozpis bohoslužeb uvnitř zpravodaje

1.1.
Po **slavnost MATKY BOŽÍ (Nový rok)** – mše sv. viz rozpis uvnitř zpravodaje

6.1.
So **slavnost Zjevení Páně** – mše sv. v 8 a v 18 h u Sv. Kříže, v 9 h u Sv. Mikuláše, vždy s žehnáním vody, křídly, kadidla

měsíční **pout v Hl. Mašůvkách** v 17 h, autobus ze Znojma v 16 h

7.1.
Ne **Křtu Páně** – mše sv. jako v neděli, končí vánoční doba

Tříkrálový koncert souboru Musica coeli pod vedením Ivo Prchala v Louce v 17 h

Tříkrálový koncert v Hnanicích v 18 h – Willi Türk s komorním orchestrem a chrámový sbor od sv. Kříže

19.1.
Pá **FARNÍ PLES PŘÍMĚTICKÉ FARNOSTI** od 19:30 v Kuchařovicích, rezervace na: ples@farnostprimetice.cz a tel. 724 994 191

RORÁTY

Roráty pro děti v kapli sester dominikánek každou adventní sobotu (9.12., 16.12., 23.12.) ráno v 7 h, začínají průvodem s lampičkami v křížové chodbě

Ranní mše – roráty v Louce po celý advent od pondělka do soboty vždy v 6.30 h v louckém kostele v kapli sv. Norberta (v sobotu latinsky)

MIMOŘÁDNÁ PŘÍLEŽITOST KE SV. ZPOVĚDI

Kostel sv. Kříže: od pondělí 18.12. do čtvrtka 21.12. od 16 do 18 h, v pátek 22.12. od 15 do 18 h

Znojmo Louka: ve středu 20.12. od 17 h (mše sv. v 18h)

Přímětice: neděle 17.12. od 18.30 h a také v pondělí 18.12. od 17 h a po mši sv. do 19 h

Kuchařovice: čtvrtek 21.12. od 16.30 h

Mramotice: středa 20.12. od 16.30 h

BIBLICKÉ HODINY na téma Knihy Job

o sudých nedělích (3.12., 17.12.) vždy v 17 h v sále dominikánského kláštera na Dolní České

VÝSTAVA BETLÉMŮ A VÁNOČNÍCH POHLEDNIC V LOUCE

3. 12. 2017 – 7. 1. 2018 v kostele Nanebevzetí P. Marie a sv. Václava v Louce. Uvidíte betlémy slaměné, papírové, keramické, skleněné, dřevěné, perníkové, puzzle, miniaturní, vyřezávané a další. Výstava bude přístupná v těchto dnech: víkendy a svátky 14.00 – 16.30 | 24. 12. a 31. 12. 14.00 – 16.00 | 27. 12. až 29. 12. 14.00 – 16.30. Mimo pravidelnou otvírací dobu je prohlídka možná po dohodě s p. Ant. Valenou (tel. 732 838 875). Kdo by měl zájem vystavovat betlémy, kontaktujte také p. Valenu.

SETKÁNÍ KATECHUMENŮ

každou neděli v 9 h v sále kláštera u Sv. Kříže a opakování následující čtvrtek v 17 h na faře u Sv. Mikuláše

O jarních prázdninách od 5. do 12. února **zveme mládež na LYŽAŘSKÝ POBYT NA HORÁCH** – v Jeseníkách na faře v Dolním Domašově. Cena pobytu 1000 Kč. Info: P. Jindřich Čoupek (tel. 731 402 652).

Život farností Znojma vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Kříže, Znojmo (Dolní Česká 312/3, 669 02 Znojmo, IČ: 49440594). Registrováno Ministerstvem kultury pod č. E 11690. Adresa redakce: farni.zpravodaj@outlook.cz. Redakční rada: Eliška Juráková, Marie Ochmanová, Petra Bláhová, Ondřej Lazárek. Vychází každý měsíc mimo letní prázdniny. Uzávěrka 20. předcházejícího měsíce. Za obsah článku odpovídá autor. V elektronické podobě časopis dostupný na www.farnostznojmo.cz. Číslo 10/2017 vyšlo 24/11/2017 ve Znojmě v nákladu 630 výtisků. Vytiskla Tiskárna Koutecký – Kuchařovice.